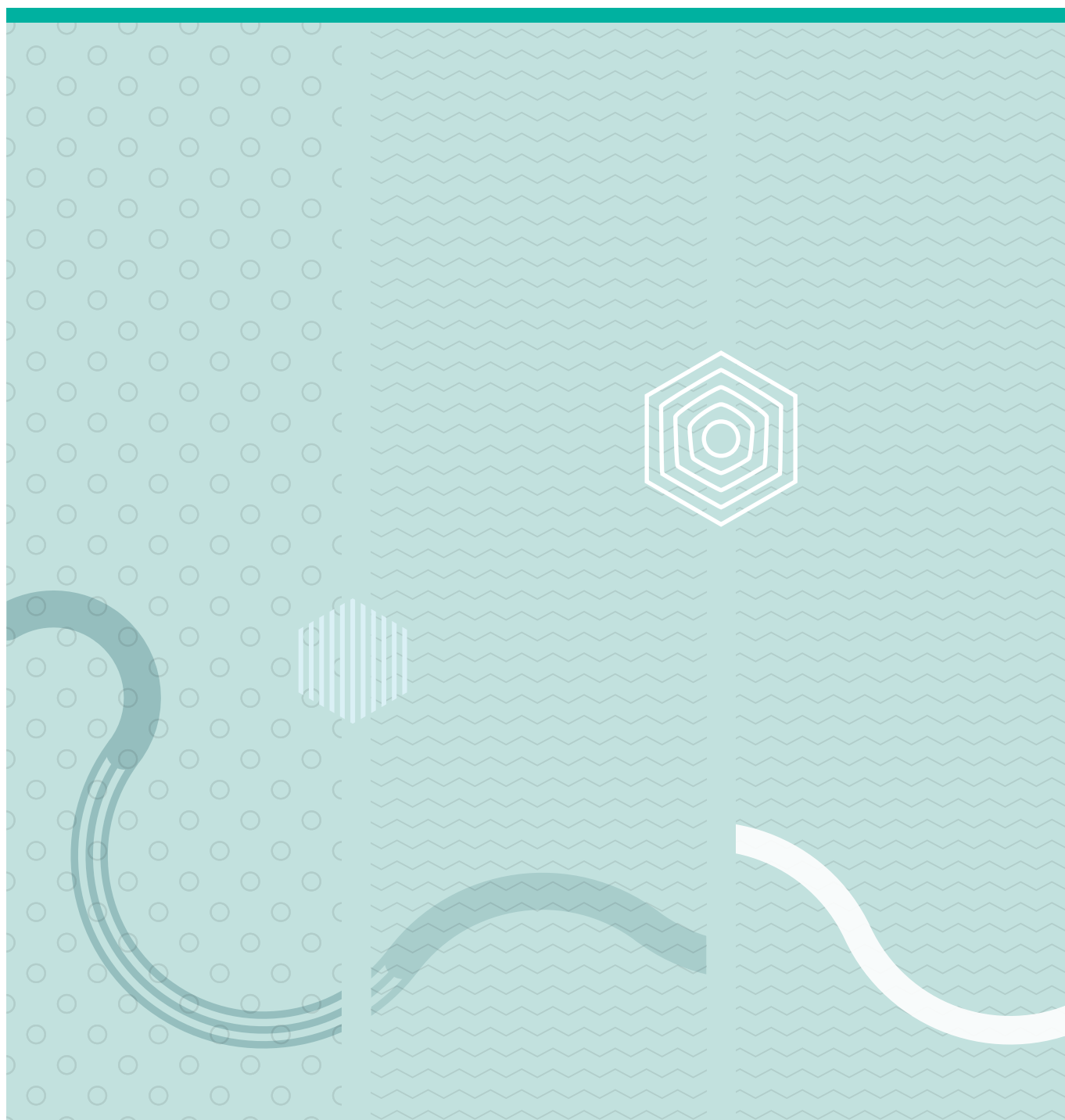

Utsmykning i Bjerkely kirke 2016

Tollef Thorsnes

HSN

Tollef Thorsnes

Utsmykning i Bjerkely kirke 2016

© 2017, Tollef Thorsnes

Høgskolen i Sørøst-Norge
Kongsberg, 2017

Skriftserien fra Høgskolen i Sørøst-Norge nr. 10/2017

ISSN: 2464-3505 (Online)

ISBN: 978-8-27-860297-3 (Online)

Utgivelser i publiseres som Creative Commons* og kan kopieres fritt og videreformidles til andre interesserte uten avgift. Navn på utgiver og forfatter(e) angis korrekt. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.no>

Utsmykning i Bjerkely kirke 2016

Innledning

Bjerkely kirke er en nybygget DELK-kirke i Undrumsdal i Vestfold. DELK står for Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn, og er et kirkesamfunn som har drevet kirker og skoler siden 1870. De er i tillegg til Bibelen sterk påvirket av Martin Luther og Hans Nielsen Hauge. Opprettelsen av kirkesamfunnet skjedde i Vestfold, og allerede før 1880 hadde menigheten bygget flere kirker, blant annet på Døvik i Undrumsdal. Det er nettopp på Døvik at tre nylig sammenslåtte menigheter nå har satset på nybygg for kirke, skole og hovedkontor. Menigheten har også tanker om at kirkerommet og den tilstøtende kirkekafeen skal kunne fungere som Undrumsdals storstue, for eksempel til seminarer og konserter.

Det nye kirkebygget er et kubisk volum med stående ubehandlet kledning. Det er en moderne lektekledning hvor lekter på 48x48 mm er montert mellom brede bord. I hovedfasaden med inngang til kirkekafeen er det åpent innsyn og utsyn gjennom vindus- og dørfelt i glass som går fra tak til gulv. Det oppstår på den måten et spill mellom den faste kubeformen og det transparente i glassene. Samspillet mellom kuben, det tette ubehandlede lektepanelet og de transparente glasspartiene gir innbydende og vennlig overgang fra det rolige bygdelandskapet utenfor.

Innenfor dørene er det et stort åpent område, en kirkekafe med kjøkken, kafebord med stoler, salonger med sofaer og barkrakker med høye bord. Fra dette området sluses man gjennom en gang, hvor det på hver side er rom som garderobes, toaletter, stillerom, sakristi og søndagsskole. Overgangen til kirkerommet skjer også gjennom store dørpartier med glass fra gulv til tak.

Selve kirkerommet er et rektangulært rom hvor alterveggen er på den bredeste, lengste veggen. Kirkerommets areal kan dobles ved at skyvedører åpnes til skolens gymsal, som ligger vegg i vegg. Da rommer kirken ca 350 sitteplasser. Menigheten tenker at det til gudstjenester vil være vanlig å åpne hele rommet – som da blir et nokså kvadratisk rom.

Grunnleggende tanker om utsmykning av kirkerommet:

Utsmykning i kirkerom er vesentlig i møtene mellom Gud og mennesker. Møtene med Gud skjer gjennom kroppslig og mental handling. Handlingene kommuniseres gjennom muntlig tale, musikk og bevegelse. Disse kommunikasjonsmåtene virker alltid sammen med de visuelle uttrykksmåtene. De mest fremtredende visuelle uttrykksmåtene i et kirkerom er lys, rom, handling og materialitet. En gjennomtenkt utsmykning bør ha et stort potensiale for å kunne tilby ulike typer av meningsskapning og kommunikasjon. Kirkerommet og utsmykningen skal fungere fra det å stå som en uttrykksmåte alene, til det å virke sammen med handlinger, muntlig tale, musikk og bevegelse.

En kunstnerisk utsmykning har hovedvekt på billedlig tale, symboler og tegn med det visuelle og materielle språket. Jeg har tenkt at symboler er beslektet med metaforer, at et symbol eller en metafor søker å formidle et innhold, som for den som forstår sammenhengen og kan symbolets betydning, gir mottakerne en ganske felles forståelse. Korset, alfa og omega er eksempler på slike symboler. I tillegg til symboler er det vanlig å benytte tegn i kunstneriske utsmykninger. Jeg tenker at tegn er beslektet på metonymier, dvs at tegn er mer assosiative enn symboler og kan gi mottakerne en mer åpen, poetisk og personlig forståelse. Tegn kan brukes i materialer, kombinasjoner av materialer, i objekter, i handlinger, i former, i linjer, i farger osv. Bruken av det visuelle og materielle språket og kombinasjonen av symboler og tegn kan bidra til at utsmykningen varer over tid.

Uttrykket varer over tid innebærer at en utsmykning i kirkerom skal ha potensiale til å åpne mange lag av mening for mottakere til skiftende tider og situasjoner.

Utsmykning i kirkerom kan derfor sies å være en dynamisk og svært kompleks visuell tale eller kommunikasjon. Kompleks kommunikasjon betyr i denne sammenhengen at utsmykningen skal kunne fungere til mange ulike kommunikative situasjoner, og at den består av et bevisst samvirke mellom en rekke ulike uttrykksmåter. Noen typer av kommunikative situasjoner som jeg har tenkt bevisst på er høytidsgudstjenester, gudstjenester, barnegudstjenester, oppbyggelige møter, skolegudstjenester, skolens bruk i undervisning, ungdomstreff, kor og muligheter for å fungere i storstuefunksjoner, til konserter eller lignende.

I oppbygningen av utsmykningen og konsulentoppdraget til kirkerommet har jeg tenkt at i en vrimmel av mulige kommunikasjonsmåter, så må med være noen fremtredende uttrykksmåter som tydelig bygger på DELKs grunn. Noe av det jeg har tenkt på er at DELK er et vennsamfunn. Som vennsamfunn og menighet har DELK i over 140 år bygget for fellesskap og samvær i kirke og skole. Den aller første kirken, Solberg kirke, fra 1873, har et vennlig, inkluderende og høytidelig uttrykk, både i eksteriør og interiør.

Illustrasjon 1

De mest fremtredende uttrykksmåtene i dette bygget er gode proporsjoner og form, godt håndverk og utsmykkende romlige objekter, både i form av knefall og midtstilt prekestol på gulvet og galleri med to trapper opp symmetrisk plassert i rommet.

Illustrasjon 2

DELK har ingen tradisjon for bruk av figurative gudebilder i utsmykning av kirkerom, antakelig basert på det gamle testamentets ord om at vi ikke skal lage oss noe bilder av Gud. Representasjonene av Gud og treenigheten har altså vært mer abstrakte, for eksempel vet å sette Ordet i sentrum, med prekestol midtstilt på gulvet i alterpartiet. Bruken av lys, med vinduer i to høyder er også fremtredende i kommunikasjonen. Lyset siles vennlig inn fra det høye i rommet. I tillegg er det godt naturlig leselys fra vindusrekkene på de langsgående fasadene. «De gamle visste hva de gjorde» både i henhold til den aktuelle teologien og hvordan et bygg og utsmykkende elementer kan fungere for et vennsamfunn, høytidelig og fast, men inkluderende og varmt. Det er byggets form og plassering, kirkerommets proporsjoner og materialitet, lyset og de utsmykkende romlige elementer som skaper dette. Jeg har hatt dette som en vesentlig ramme i arbeidet som konsulent og kunstner.

De som bygget kirke på Solberg for over 140 år siden gjorde det ut fra sin tid, både formmessig, teknologisk og håndverksmessig. Det representerer og forteller viktig historie. På samme måte har jeg tenkt at vi lever i vår tid, tenker og former ut fra den, og at nybygget skal fungere i vår tid og den fremtiden vi ser for oss. Men altså ikke historieløst. Jeg har derfor forsøkt «å lære av de gamle», og vektlegger å kombinere rom, materialitet og lys som fremtredende uttryksmåter i kirkerommet.

Det er selvsagt mange flere meningsskapende ressurser som virker i kommunikasjonen. Det gjelder for eksempel valget om å nøytralisere andre vegger enn alterveggen, valget av stoler og valget av farge på tekstiler. Det gjelder valg for å bidra til en god akustikk, og ikke minst det å forsøke å dempe uønskede visuelle funksjoner fra projektorer og høyttalere.

Lys er kanskje den viktigste visuelle uttryksmåten i et kirkerom. Lys gjør alle ting synlige, Gud selv beskrives som lys, Gud er lys, det finnes ikke mørke i ham, Jesus selv ble lysende på forklarelsens berg. Jesus sier selv: Jeg er verdens lys. I ham var liv og livet var menneskenes lys.

Vi har arbeidet med å gjøre dette lyset synlig i alterveggen, på alteret, til dåpen og i lysgloben. I tillegg kan det elektriske lyset brukes som meningsskapende ressurser på mange måter, og er satt opp med et enkelt brytersystem, typisk en funksjon for gudstjeneste, nattverd, ovs.

Det vil føre altfor langt å kommentere alle disse ressursene, med lys, lyd, stoler, farger osv. og hvordan de fungerer enkeltvis og i samspill. I fortsettelsen zoomer jeg derfor inn på de uttrykksmåtene som er mest fremtredende i utsmykningsoppdraget, nemlig rom og materialitet.

Kirkerommet, med kvadratet, sirkelen og trekanten som meningsskapende ressurser

Kvadratet er en av de visuelle grunnformene. Allerede i tidlig alder erobrer barn kvadratet etter å ha rabletignet og funnet frem til sirkelen. Det er forunderlig å tenke på at barn, helt uten voksnes innvirkning, først rabletegner. Ut fra rablingen tegner barnet sirkler i to-treårsalderen. For barnet kan sirkelen bli til alt i verden, som for eksempel mor, far, måne og sol. I tre-fire årsalderen kommer så kvadratet, og en ny erobring i og om verden er skjedd. Og i fire-fem årsalderen kommer trekanten, og med det er de visuelle grunnformene etablert. Med dem kan barn tegne alt og ikke minst forstå ute- og innerom, og dets fysiske form. De tegner hus med trekantvinkler på tak, de tegner vinduer og dører, uterom og innerom – og seg selv, mennesker og dyr omkring dem i slike miljøer. Vi kan altså si at selve det visuelle formvokabularet er lagt. Og at det ligger som basis i alle mennesker. Det er fristende å kalle dem de første eller største formene. Uansett er det visuelle grunnformer. Grunnformene er tillagt stor vekt i det kristne symbolspråket. Jeg tenkte ganske tidlig på å lage en utsmykning som kunne forene en kroppslig erfaring av grunnformene i et bevisst samvirke med formenes symbolske innhold.

Helt konkret tok jeg utgangspunkt i at rommet med gymsal og kirkerom så å si er kvadratisk. Det er en romlig opplevelse de fleste vil erfare. Kvadratet som symbol i kristendommen er tegnet på jorden ut fra verdens fire hjørner, eller kanskje bedre formulert i vår tid, verdens elementer som ild, jord, luft og vann.

Jeg ønsket at dette kvadratet skulle gjøres tydelig og markeres, og at det skulle samvirke med sirkelen og trekanten. Sirkelen er et evighets- og gudssymbol, blant annet fordi sirkelen er uten begynnelse og ende – en form som sier *Jeg Er*. Kirkerommets hovedelement i den forbindelse er alterveggen. Den er sirkelbuet, ca 10 meter lang og laget av tre og stein. I den delen av rommet hvor alterveggen står er det et opptrinn på ca 20 cm i hele rommets lengderetning. Opptrinnet følger ikke en rett linje gjennom rommet men forsøker å samvirke både med sirkelbuen på alterveggen og det kvadratiske rommet. Dette trinnet markerer en overgang til der mennesker søker Gud gjennom hellige handlinger, og hvor Gud har lovet at han er tilstede og undre skjer. Rett etter inngangspartiet i kirkerommet møter vi på det første opptrinnet dåpen. I selve trinnet er det markert med 1+2. Det er Gud(1) som sammen med den Den hellige ånd(2) og Jesus(3) gir livets vann i gave. På platået innenfor trinnet står dåpskannen og døpefonten. På den neste og mer fremskutte delen av opptrinnet står det 3+4 i gullskrift midt på trinnet. Her er det Treenigheten som møter verdens elementer – jord og himmel møtes, det er et hellig møte, derfor er 7 et hellig tall. På dette platået står nattverdbordet og prekepulten foran alterveggen. Bortenfor dette er det igjen et mindre platå med innskriften 3X4 i gullskrift midt på dette opptrinnet. 12 er tallet på disiplene og i dette rommet er det korets plassering – rop det ut! Alterveggen er opp til 90 cm høyde stablet i ulike typer larvikitt og med en toppflate som går fra ende til ende – i en sirkelbuet form.

Illustrasjon 3

Larvikitalteret møter en trevegg i to lag, hvor det innerste laget er av massiv gran. I granveggen er det gjennomskåret en korsform og symbolene Alfa og Omega på hver side av korset. Disse symbolene lyses opp fra et rom bak. Granveggen er trekantformet, men toppspissen av trekanten møtes ikke i rommet. De møtes i himmelen over bygget. De to andre spissene møter toppen av larvikittvarden. Det blir som et møte i horisonten, et møte mellom himmel og jord, mellom Gud og mennesker. Helt midtstilt i toppflaten av altervarden, rett under korset, er det en åpen bok laget i stein, i blue pearl, regnet som den vakreste av larvikittslagene. Steinboken er et symbol på Ordet og den levende stein.

Treslaget utenfor den trekantformede granveggen, er av grovt skåret og stående slettpanel i lind. Her er det symboler som den hellige ånd i form av en due og brødfisken. Begge disse symbolene er også gjennomlyst bakfra – fra et rom utenfor. I lindeveggen, helt ned mot toppflaten av larvikitheller, kan vi se innfelte tegn. Tegnene er barnetegninger av en fugl, av en menneskefigur, av blader fra trær og det er innfelt kamskjell og andre skjell. Vi kan kanskje oppfatte disse tegnene som noe av alt det gode Gud møter oss med- og som han kommuniserer til oss gjennom. Helheten i kirkerommet er altså komponert ut fra grunnformene med sirkelen, kvadratet og trekanten til et bevisst samspill.

Kort oppsummert, rommets bredde og lengde kan oppfattes som et horisontalt kvadrat. Det kan representere verden. Kvadratet møter en sirkellinje i alterveggen. Alterveggens sirkellinje danner en imaginær horisontal sirkel som tangerer kvadratlinjene. Alterveggen kan på den måten representere en omsluttende sirkel, og at vi kirkerommet møter Gud som er fra evighet til evighet. Den imaginære sirkelen omslutter oss i det vi kan oppfatte som horisonten gjennom høyden på steinalteret. Overgangen mellom steinalteret og tredelen av alterveggen representerer horisonten. Her møter Gud mennesker, på et steinalter i høyden, altså på opptrinnet. Den horisontale linjen som oppstår i møtet mellom steinalteret og treveggen utgjør også bunnlinjen i den likesidede trekanten på treveggen. I motsetning til kvadratets og sirkelens horisontale orientering, er trekanten rettet

oppover i vertikal retning og spissen fullføres ikke i kirkerommet, men i himmelen over taket. Grunnformenes representative og komposisjonelle funksjoner er tenkt å gi en inkluderende og aktiv relasjon til dem som er i kirken. En del av dette potensialet kommer for eksempel til uttrykk gjennom stolenes samlende plassering, og lysgloben som en stasjon for mulig vandring med lysende steiner opp til alteret.

Materialitet med stein og tre som fremtredende uttrykksmåter

I tillegg til de visuelle grunnformene er naturmaterialer som stein og tre valgt som fremtredende uttrykksmåter. Stein og tre har sterk symbolverdi i kristendommen.

Utsmykninger i kirkerom kan som nevnt bidra med å legge til rette for møter med Gud. I Bibelen kan vi blant annet lese om Moses, Abraham og Jesus som gikk opp i høyden for å møte Gud. I høyden kan vi fornemme overgangen mellom himmel og jord, vi blir bevisst horisonten. Mange går opp i høyden for å klarne tankene og puste ut. Men Moses, Abraham, Noa og Jesus fikk ikke bare puste ut, de fikk ulike utfordrende oppgaver fra Gud. Noa bygget et alter etter at de igjen kom på tørt land etter syndefloden, Abraham måtte bygge et alter og forberede seg på å ofre sin eneste sønn, Moses fikk de ti bud på en steintavle og Jesus overvant fristelser fra Satan og ble herliggjort på forklarelsens berg. Naturen, og særlig stein og tre, er naturmaterialer som i bibelen brukes billedlig. I Peters første brev kan vi lese om at vi skal komme til han, den levende stein(Jesus) og at vi selv skal bli oppbygd som levende steiner til et åndelig hus. I Johannes evangelium kan vi lese om at Jesus er vintreet og vi er greinene. Livets tre er også et sentralt bilde eller motiv i kristendommen. I tillegg til å bruke grunnformene som fremtredende i kommunikasjonen, er tre og stein valgt som fremtredende i utsmykningen av kirkerommet på Bjerkely. I fortsettelsen skal jeg nå redegjøre nærmere for hvordan det er tenkt og gjort i hver del, henholdsvis altervegg, nattverdbord, døpefont, prekepult og lysglobe.

Altervegg:

De valgte naturmaterialene er vanlig tilgjengelige og enkle. I den innerste delen av alterveggen er det rimelig gran som er grovt pusset. Gran er det vanligste bygningsmaterialet i Norge. Den delen av veggen er ca 45 mm tykk og er limt sammen til en tett skive. I denne skiven er gjennomfrest et kors og symbolene alfa og omega. Det skinner lys gjennom de utfreste symbolene.

Illustrasjon 4

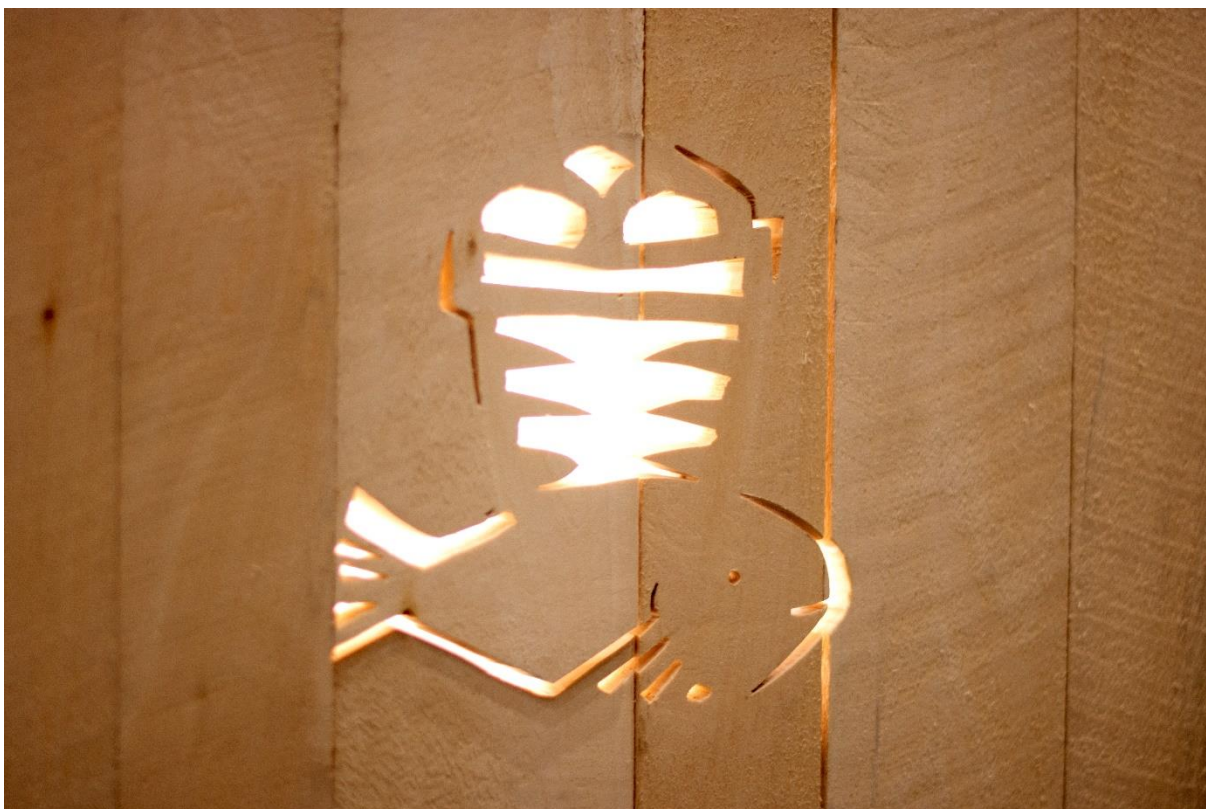

Illustrasjon 5

Den ytre delen av treveggen er av skårne lindebord som er lagt kant i kant. Det er ulik bredde på bordene. Lyset bakfra vil kunne skinne gjennom sprekkene i tillegg til symbolene med duen som den hellige ånds nærvær, og brødfisken som måltidet.

Illustrasjon 6

Illustrasjon 7

Lindepanelt er skåret på sirkelsag og sporene etter dette er synlig. Lind er et mykt materiale, mest kjent som et begynnermateriale for treskjæring, forming. Lind og Gran er i tillegg til sine funksjoner med å være lyse, varme, myke og lett formbare også billedmessig assosiative til at Jesus kom til verden og var i verden på en enkel måte. Født i en stall, levde blant fattige og sønderknuste, var selv flyktning, var selv tømmer osv. Treslagene og måten de er formet på, er tenkt å representere en inviterende, inkluderende, varm, lys og enkel vegg eller himmel over horisonten. Her er gullet lagt på laveste nivå – i opptrinnet. Han kom til det lave, Han tilbyr nåde, forsoning og fred. At gullet er lagt så å si ved våre føtter åpner for en nær relasjon med deltakerne i rommet. Han vasket disiplenes føtter, og Han sier av Gud er vår far, og Han sier at vi kan komme som et barn som er trygge og fortrolige til sine foreldre.

I steindelen av alterveggen er det brukt ulike typer av hugget, knekt og skåret Larvikitt. Larvikitt er vår regionale bergart, men også Norges nasjonalstein. Larvikitten finnes i mange typer, fra litt rustlige, med ulike gråtoner og helt over i det blå. Helt spesielt for Larvikitten er krystallene, som glimter i brutte flater, og i polerte flater åpner de en dybde uten ende. Jeg var valgt å stable steiner av ulike typer og størrelser, som tegn for å representere at alle skal med. Og at det er bruk for alle. Alle, store som små, har en meningsfull oppgave i det å bli en del av det å ære og takke Gud, symbolisert med alteret. Stablingen er komponert slik at de største steinene er hjørnesteiner på hver side og midt under korset. Så varieres stablingen med ulike typer og størrelser innenfor dette. Oppå stablingen ligger det 10 cm tykke larvikittheller som er hugget/brutt i front, skåret i bue i bakkant og slipt til en matt overflate på toppen. Midt i toppflaten, under korset i treveggen, er det lagt ned en åpen bok av Blue Pearl.

Illustrasjon 8

Den åpne boken representerer Ordet. At boken er åpen, er tegn på at Gud her kommer oss i møte i en dialogisk relasjon.

Illustrasjon 9

Boken er komposisjonsmessig lagt i senter av alteret og billedlig talt i horisonten.

Døpefonten

Døpefonten er laget av stål og tre. Stålet er sveiset og kaldsmidd til en bærende konstruksjon. Konstruksjonen er komponert opp av de tre grunnformene.

Illustrasjon 10

Trekantformene i bunnen representerer korset. Trekantformene danner et kvadrat som representerer verdens fire elementer. Sirkelen som omslutter dåpskaret representerer Gud. Dåpskaret er dreid på endeved ut av en rotstokk i harpiksrik furu (fra Skalberg i Ramnes). Dåpskaret er 50 cm i diameter. Midt i bunnen av dåpskaret er margin, kjernen og rotskuddet. Så bygger årringer seg på som sirkler, før de på sidene i karet går over i en flammende overflate. Rotskuddet, kjernen, representerer Jesus, årringene representerer tiden og de troende. Flammene på sidene representerer underet med den hellige ånd, dåpens gave.

Illustrasjon 11

Oppe i dåpskaret er det i kjernen felt inn to trestykker. Det ene er en rund almebit på 11 cm. I den er det innfelt to setninger fra bibelen: «Jeg er Davids rotskudd og ætt» og «Den som tørster, skal komme, og den som vil, skal få livets vann som gave.» Teksten representerer hva som skjer i dåpen og samvirker utfyllende med hva furudelen av dåpskaret formidler. Almebiten er det samme materialet som er i tappene som holder på manuskriptholderen i prekepulten. Materialmessig gir det en relasjon til at alle som er døpt har fått kraft til å fortelle om det gode budskap. I den innfelte almebiten er det felt inn en due som er laget av lind. Formen på duen er hentet fra en av de klassiske og kjente duetyper som er brukt for å representere den hellige ånd. Materialvalget gir en relasjon til den utskårede duen i alterveggen. Den duen fremstår som lys, mens den i dåpskaret fremstår i det materialet som er skåret ut.

Nattverdbord

Nattverdbordet er laget av bjørk, svartor og myreik. Konstruksjonen i bordet er komponert ut fra en svartorstokk. Den er plassert midt i bordflaten i bordets lengderetning.

Illustrasjon 12

Svartorstokken har, som i døpefonten, marginen i midten. Svartorstokken representerer en slags ryggrad/bærebjelke som resten av bordet bygges ut fra. Svartor er et mørkt treslag, ofte kalt Nordens mahogny. Det står i lys/mørke kontrast til bordlemmene som er laget i heltre bjørk på hver side av svartorstokken. Bordlemmene i bjørk er skåret ut av en hel stokk, og er splittet slik at flatene speiler hverandre. Bordlemmene fortsetter via hjørnegjæringer til ben. Det er sammensatt slik at bena er en naturlig forlengelse av bordlemmene.

Til sammen kan bordets komposisjon, proporsjoner og sammensetning av elementer, representere en slags bukk eller kropp. Hvilken kropp det her representerer, underbygges med de 4 naglene i bordlemmene. Naglene er laget av 4-6000 år gammel myreik. Det åpner for relasjoner til gammeltestamentlig tid og Jesaias ord om at «Han ble såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham, for at vi skulle ha fred, og ved hans sår har vi fått legedom.» I måltidet tilbys frelse ved Jesu kjøtt og blod, representert ved oblat og vin. Nattverdbordets frittstående plassering og kroppslige form, nær sagt som syndebukken, gir en nær og konkret relasjon til deltakerne.

Prekepult

Illustrasjon 13

Prekepult er et ord jeg fant på da menigheten var en del i diskusjon om det skulle være både lesepult og prekestol i kirkerommet, eller om det bare skulle være en lesepult. Jeg tenker at ordet prekepult antyder en kombinasjon av prekestol og lesepult. En lesepult er vanligvis helt nøytralt formet, og så lite synlig som mulig. En prekestol er plassert på et tydelig sted, formet og utsmykket for å uttrykke at fra den skjer den muntlige utleggelsen av Ordet.

Illustrasjon 14

Prekepulten i Bjerkely kirke er fast plassert på et tydelig sted, så å si midt i rommet, målt i lengderetningen. Prekepulten har det samme materialspråket som nattverdbordet, oljet bjørk,

svartor og myreik. Den er også komponert ut fra en lignende konstruksjonsmåte som i nattverdbordet. Det gir både en formmessig og innholdsmessig referanse til nattverdbordet. Dette bidrar til at vi oppfatter at prekepulten representerer noe mer enn en lesepult. I fronten på prekepulten er det felt inn et kvadrat av myreik. Kvadratet kan representere verden og prekestolen ordet. Svartoren har flammer i veden ned mot gulvet. Det er tenkt å representere ordets virkning ved den hellige ånd. Samtidig som prekepulten på denne måten har prekestolfunksjoner, er den inviterende til folk flest ved at den er enkel i formen og står på gulvet.

Lysgloben

Illustrasjon 15

Lysgloben er laget av stål og kleberstein. De formmessige referansene til lysgloben er fra Sofiakirken i Konstantinobel.

Fig. 33. Firkløverblad med kors og ring fra Sofiakirken i Konstantinobel.

Fig. 34. Fjerdedelen av kløverbladet fremstiller alfa og omega.

Illustrasjon 16

Jeg har komponert ståldelen av lysgloben slik at den innerste delen, firkløveret, er toppflaten som lyssteinene kan settes på. Understellet er formet ut fra linjene som utfyller firkløverbladet fra Sofiakirken. Korsformen er i stedet for å ligge mellom de ulike bladene, flyttet ned til bunnen av understellet, som i døpefonten.

Steindelen av døpefonten er laget av kleberstein. Kleberstein er fra gammelt av et mye brukt materiale i kirker, både til bygging, utsmykking og handling, for eksempel døpefonter. Klebersteinsdelen av lysgloben består av fem faste steiner. Den største og midtstilte runde steinen holder Kristuslyset. Så er det fire faste trekantformede steiner med hvert sitt kronelys. De representerer evangelistene og peker i hver sin himmelretning. Mellom hver av evangeliststeinene er det 12 flyttbare lyssteiner. Ingen steiner er like. De representerer menneskene i alle verdens menigheter.

Komposisjonen av lysgloben består av en fast montert del, og en dynamisk del med flyttbare objekter. Den dynamiske delen består altså av det vi kan kalle 48 levende lyssteiner. Lysgloben er den av de utsmykkende objektene som skaper en mest aktiv relasjon til deltakerne i fellesskapet. Lyssteinene kan benyttes på ulike måter i kirkerommet, og lysglobens utseende vil endres etter hvordan deltakerne bruker dem.

En viktig handling er for eksempel at de kan tennes under bønn og bæres opp til alterveggen en slags vandring. I alterveggen der lysene kam plasseres, er det innfelte tegn på hvordan Gud kan komme mennesker i møte.

Illustrasjon 17

Jeg tror det å kunne gjøre troen, sammen og alene, er styrkende. Bønn under lystenning, sang og vandring, er eksempler på det å gjøre tro sammen i kirkerom. Det blir spennende å se hvordan potensialet for å gjøre tro sammen vil utvikle seg i Bjerkely kirke.

Tollef Thorsnes